

NOTISER

Under rubriken Notiser redovisas nyheter på det insolvensrättsliga området och från ämnet företagsekonomi. Nyheterna kommer från olika aktörer verksamma inom ämnena. De återkommande aktörerna är ännu så länge Akademien för Insolvensrätt, Institutet för företagsrekonstruktion och Kronofogdemyndigheten..

Akademien för Insolvensrätt The Insolvency Law Academy

Under våren bildades Akademien för insolvensrätt vid Karlstads universitet. Syftet med verksamheten beskrivs i det följande:

VAD ÄR AKADEMIEN FÖR INSOLVENSRÄTT?

Akademien för insolvensrätt samlar kompetens från rättsvetenskap och företagsekonomi för att utveckla och stärka forskning, utbildning och samverkan kring området insolvensrätt. Akademien för insolvensrätt har bildats för att öka fokus på insolvensrätt och förbättra förutsättningarna för tvärvetenskap mellan rättsvetenskap och företagsekonomi. Med insolvensrätten som utgångspunkt behandlas även ämnesområden som är nära förknippade, bland annat avtals-, köp-, arbets- och skatterätt samt brott mot borgenärer och andra därtill hörande brott.

Ekonomi såväl företags- och nationalekonomiekonomi har stor relevans för de insolvensrättsliga förfarandena företagsrekonstruktion, konkurs och skuldsanering, bland annat när det gäller exempelvis likviditetsfrågor, kreditgivning, värderingsprinciper och hur man ska kunna återfå lönsamheten i ett företag rent företagsekonomiskt. Vidare har ämnet företagsekonomi bl.a. relevans för marknadsföringsfrågor och organisationsstrukturer vilka utgör viktiga parametrar vid uppstart av företag. Entreprenörskapsfrågor har blivit en central fråga för EU som särskilt under senare tid undersöker hur man kan underlätta för små och medelstora företag att starta och driva företag i Sverige och i EU.

AKADEMIEN FÖR INSOLVENSRÄTT HAR FLERA SYFTEN:

Akademien är en plattform för interna och externa forsknings- och utbildningsfrågor inom ett flerdisciplinärt område vilka ämnena insolvensrätt och företagsekonomi utgör en grund för. Forskningsfrågorna har ett brett anslag.

- Akademien knyter samman såväl seniora forskare som mer juniora postdoc-forskare och doktorander. Den ger även möjligheter att knyta doktorander till universitetet samt att utveckla fortsatt forskning inom området och stärka kopplingen till Handelshögskolans utbildningar.
- Akademien arrangerar konferenser och återkommande seminarier med olika teman för alla som är intresserade av ämnet: rättsvetare och företagsekonomer inom akademien, advokater, domare, åklagare, civilekonomer, revisorer och andra yrkesverksamma som vill följa den pågående utvecklingen. Förhoppningen är också att uppmuntra framtidens jurister att intressera sig för insolvensrätt.

TILL VEM RIKTAR SIG AKADEMIEN FÖR INSOLVENSRÄTT?

Akademien vänder sig till såväl forskare, i juridik och ekonomi, som till andra som är intresserade av insolvensrättsliga spörsmål såsom advokater, domare, åklagare, revisorer och till studenter. Det finns en förhoppning att akademien ska uppmuntra framtidens jurister och ekonomer att intressera sig för ämnet insolvensrätt med ett brett anslag.

DET AKADEMISKA RÅDET FÖR INSOLVENSRÄTT – NY LEDAMOT

I det Akademiska Rådet ingår förutom professorn Marie Karlsson-Tuula, professorn Annina H. Persson, ekonomie doktorn Johan Lorentzon, juris doktor Nick Dimitrievski, advokaten Rolf Åbjörnsson och advokaten Christian Andersch. Som ny ledamot ansluter sig nu Mikael Mellqvist som är lagman i Gotlands tingsrätt. Mikael Mellqvist är Juris hedersdoktor vid Stockholms universitet. Mikael Mellqvist arbetade under flera år på Justitiedepartementet med lagstiftning inom det insolvensrättsliga

området. Mikael Mellqvist har givit ut ett flertal läro- och handböcker i civilrätt, processrätt och insolvensrätt.

Akademien har sammanträtt för andra gången och beslutat att Akademiens programförklaring ska vara:

”Akademien är en plattform för interna och externa forsknings- och utbildningsfrågor inom ett flerdisciplinärt område vilka ämnena insolvensrätt och ekonomi utgör en grund för. Forskningsfrågorna har ett brett anslag.”

Akademien för Insolvensrätt kommer att hålla en/ett konferens/symposium vartannat år. Temat för dessa konferenser/symposium kommer ämnesmässigt vara flerdisciplinära. Som ett exempel på tema föreslogs Skuldsanering för överskuldsatta med inslag av juridik, ekonomi, psykologi och sociologi. Det beslutades att s.k. papers som presenteras vid sådana konferenser/symposium också kan utgöra temanummer för Insolvensrättslig tidskrift.

Akademien för Insolvensrätt kan fortlöpande hålla seminarier när olika insolvensrättsliga frågor aktualiseras.

Akademien för Insolvensrätt är remissinstans för betänkandet Internationella säkerhetsrätter i järnvägsfordon m.m.– Järnvägsprotokollet SOU 2016:43. Eventuella synpunkter kan tillställas Marie Karlsson-Tuula.

Institutet för företagsrekonstruktion IFFR

Institutet för Företagsrekonstruktion har sitt ursprung i Företagsrekonstruktions-föreningen som bildades 1999. Ändamålet för institutets verksamhet är att på olika sätt främja möjligheterna till rekonstruktion av företag i kris. Därtill behövs inte bara en ändamålsenlig lagstiftning utan även ökad insikt hos olika aktörer. Institutet ska verka för kommunikation och praktiskt erfarenhetsutbyte mellan samtliga intressenter berörda av ett företag i ekonomisk kris så att upparbetade kapitalvärden i företaget bibehålls och att arbetstillfällena består.

ÅKORDSCENTRALEN OCH IFFR KOLLER IN TILL
HEARING OCH DEBATT KRING
**ENTREPRENÖRSKAPS-
UTREDNINGEN**

PROFESSOR ANBIRIA A. PECCON
ADRIELAI BAIS LAMON

MÅNDAG 28 NOVEMBER 13.30-16.30
GÄLLÖFSTA STILM CITY
BILDEFERIGATION 21, WESTERBERGSGÅRD

504 1464881.se eller 20 nummer. Samtalar i kostnadsfritt TV Spelar på Blu.

ÅKORDSCENTRALEN IFFR

Institutet för företagsrekonstruktion höll tillsammans med Ackordscentralen den 28 november en hearing om det nya förslaget i SOU 2016:72 om Entreprenörskapet i det tjugoförsta årtiondet. Det var utredningssekreteraren och tillika professorn Anna H. Persson från Örebro universitet som tillsammans med en av experterna i utredningen advokaten Mats Emthen från Carler advokatbyrå presenterade det nya lagstiftningsförslaget. Hearingen var välbesökt. 59 personer hade anmält sitt intresse. De flesta aktörerna rörande företagsrekonstruktion var representerade justitiedepartementet, skatteverket, universiteten, bankerna samt advokater med rekonstruktörs och förvaltaruppdrag.

Seminarium på Stockholm Center of Commercial Law vid Stockholms universitet SCCL

Den 10 november hölls ett seminarium om Hållbart företagande=sant! Medverkande var professorn Jan Kleiman, advokaten Björn Riese, professorn Mauro Zamboni, jur. dr. Jessica Öberg och advokaten Anders Gernandt. Såväl företag som styrelser och företagsledningar behöver numera leva upp till en mängd olika krav, inte bara legala, för att tillfredsställa aktieägare och andra intressenter. Aktuella hållbarhetsfrågor innefattar bland annat proaktivt arbete för att skydda miljön, systematiskt arbete för att motverka korruption, åtgärder för att säkerställa goda arbetsförhållanden i leverantörsledet samt åtgärder för att förhindra brott mot mänskliga rättigheter. Men vilka är kraven egentligen, vem bestämmer dem och i vems intresse sker det? Hur hållbar ska och får en styrelse vara på aktieägarnas bekostnad? Och vad händer när ett företag inte lever upp till ställda krav? Under ledning av medlemmarna i avdelningens styrgrupp diskuterades frågorna att vid ett eftermiddags- och kvällseminarium.

Tisdagen den 29 november 2016 hölls ett seminarium "Avtalade överlåtelseförbud i ljuset av senare praxis". Talare var justitieråd Stefan Lindskog, Högsta domstolen. Inbjudan kom från forskningsavdelningen för förmögensrätt.

Nya utredningar

ENTREPRENÖRSKAP I DET TJUGOFÖRSTA ÅRHUNDRADET

I det förra numret av tidskriften informerades det kort om utredningen om ett ”Förbättrat klimat för entreprenörskap och innovativt företagande”. Utredningen avlämnade sitt betänkande Entreprenörskap i det tjugoförsta århundradet SOU 2016:72 den 17 oktober. Det övergripande syftet med utredningen var bland annat att skapa goda förutsättningar i Sverige för ett företagsklimat som uppmuntrar entreprenörskap och innovationer. Företagsklimatet ska dessutom underlätta kompetensförsörjning och förbättra möjligheterna för företagande. Som en del av utredningen har lagen om företagsrekonstruktion blivit föremål för översyn. Betänkandet i del 2 ska snart ut på remiss.

INTERNATIONELLA SÄKERHETS RÄTTER I JÄRNVÄGSFORDON

Internationella säkerhetsrätter i järnvägsfordon m.m.– Järnvägsprotokollet SOU 2016:43. Utredningens huvudsakliga uppdrag har varit att ta ställning till om Sverige bör tillträda järnvägsprotokollet. Efter en analys av protokollet föreslår utredningen i betänkandet att Sverige bör tillträda protokollet. Det främsta skälet till utredningens förslag är de ekonomiska fördelar vid finansiering av rullande järnvägsmateriel som finns att vinna för svenska företag som arbetar med järnväg, spårväg eller tunnelbana (i fortsättningen järnvägsföretag). Även för statliga järnvägsoperatörer kommer protokollet att medföra fördelar genom att tillgängliggöra mer kapital för investeringar i ny rullande järnvägsmateriel. Därmed minskar behovet av såväl direkt statligt stöd som indirekt stöd eller garantier.

NYTT DIREKTIV PÅ INSOLVENS RÄTT SOMRÅDET

Den 22 november i år kom ett förslag till direktiv på insolvensrättsområdet, 2016/0359 (COD) on preventive restructuring frameworks, second chance and measures to increase the efficiency of restructuring, insolvency and discharge procedures and amending Directive 2012/30/EU.

Detta innehåller förslag till harmonisering genom att vissa mininivåer ska införas i medlemsstaterna i EU. Något av det som nämns i direktivet är bl.a. är att minska de största hindren för det fria flödet av kapital.

Syftet är att alla medlemsstater ska ha inrättat huvudprinciper för effektivare insolvensförfaranden genom att förkorta förfarandenas längd och att det ska finnas rekonstruktionsmöjligheter. Det ska också finnas möjlighet för företagaren att starta upp på nytt. Tanken är att det ska underlätta för möjliga investeringar och öka antalet arbetstillfällen.

Det finns förslag om att medlemsländerna ska införa rekonstruktionsplaner som ska fastställas av specialdomstol. Tanken är också att antalet onödiga konkurser ska minska. Förslaget ska förhandlas i medlemsstaterna och det blir intressant att se hur det påverkar svensk rättsutveckling.

ETT MODERNARE UTSÖKNINGSFÖRFARANDE

Ett modernare utsökningsförfarande lämnade sitt betänkande den 28 november SOU 2016:81.

Utredningen har haft det övergripande uppdraget att göra en allmän översyn av utsökningsbalken, utsökningsförordningen och andra anslutande regelverk. Översynen har omfattat både materiella och processuella regler. Det huvudsakliga syftet med utredningens översyn har varit att lämna förslag som moderniserar de utsökningsrättsliga bestämmelserna med beaktande av samhällsutvecklingen. Övergripande målsättningar var att lagstiftningen ska bli modern och ändamålsenlig och att utsökningsförfarandet ska bli mer effektivt.

Utsökningsförfarandet ska vara effektivt i den bemärkelsen att den som vänder sig till Kronofogdemyndigheten för att få hjälp med att driva in en skuld inte ska behöva vänta längre än nödvändigt. Genom ett enklare och tydligare regelverk kan utsökningsförfarandet bli snabbare och mer verkningfullt. Klara och tydliga regler kan också leda till färre överklaganden.

ÖVERSYN AV LAGSTIFTNINGEN OM FÖRETAGSBOT

Betänkandet en Översyn av lagstiftningen om företagsbot SOU 2016:82 lämnades den 29 november med flera förslag till ett moderniserat straffrättsligt regelverk för företag. Syftet har varit att säkerställa att det straffrättsliga regelverket för företag är effektivt, ändamålsenligt och modernt samt att det är anpassat till Sveriges internationella åtaganden. Straffrätts-

liga sanktioner mot företag är ett viktigt verktyg för att motverka brottslighet som förekommer inom deras verksamhet. Företagen får tydliga incitament att organisera sig på ett sådant sätt att risken för brott i verksamheten minskas. Det är också viktigt att företag som sköter sig inte får någon konkurrensmässig nackdel i förhållande till dem som är mindre nogräknade eller till och med brottsliga. Utredningen lämnar bland annat följande förslag.

- Om ett särskilt klandervärt brott begås inom ramen för ett större företags verksamhet ska
- det kunna leda till en förhöjd företagsbot. För allvarigare brott ska företagsboten alltså kunna bestämmas med beaktande av företagets betalningsförmåga.
- Företagsboten ska i sådana fall kunna bestämmas till högst 100 miljoner kr.
- Företagsbot ska, förutom vid brott i näringsverksamhet, även kunna dömas ut för bland annat brott som begåtts i utövningen av sådan offentlig verksamhet som kan jämföras med näringsverksamhet (det innebär bland annat att brott i kommunala skolor behandlas på samma sätt som brott i friskolor i detta sammanhang).

Genom utredningens förslag säkerställs även att Sverige lever upp till sina åtaganden gentemot bland annat OECD.

Kommande konferenser och seminarier

INSOLVENSRÄTTSLIGT FORUM

Uppsala universitet och stiftelsen Insolvensrättsligt forum håller vartannat år en konferens om aktuella spörsmål. Denna gången hålls det den 9–10 februari 2017.

NORDISKA FÖRMÖGENHETSRÄTTSDAGARNA 26–28 APRIL

Stockholm Centre for Commercial Law vid Juridiska fakulteteten, Stockholms universitet, inbjuder till Nordiska förmögenhetsrättsdagarna 2017

i samverkan med Stiftelsen av den 28 oktober 1982, Stiftelsen Juridisk Fakultetslitteratur i Stockholm samt Justitierådet Edvard Cassels stiftelse.

SAVE THE DATE!

Akademien för Insolvensrätt planerar att hålla en konferens över det flerdisciplinära ämnet Överskudsättning och skuldsanering. Boka in den 21-22 september. Mera detaljerad information kommer i nästa nummer av tidskriften.

Kronofogdemyndigheten informerar

Sedan förra numret av tidskriften har två domstolsavgörande av intresse kommit.

LÖPANDE SKULDEBREV I ELEKTRONISK FORM (E-SKULDEBREV)

Vid ansökan om verkställighet skall exekutionstiteln ges in i original eller bestyrkt avskrift (kopia). Grundas anspråket på löpande skuldebrev eller annan handling, vars företeende utgör villkor för rätt att kräva betalning eller påkalla fullgörande av annan förpliktelse, skall den handlingen inges i original. Under senare år har det förekommit ansökningar om verkställighet som har grundats på e-skuldebrev. Då dessa e-skuldebrev inte har kunnat företes i original har de inte godtagits av Kronofogdemyndigheten och verkställighet har då inte kunnat beviljats. Ett flertal överklaganden har prövats av olika tingsrätter och en del tingsrätter har delat myndighetens bedömning. Andra tingsrätter har kommit fram till motsatsen och ansett att skuldebrevet inte har de egenskaper som ett löpande skuldebrev har och ansett att det då rör sig om enkla skuldebrev och att verkställighet alltså kan ske.

Hovrätten för Nedre Norrland har i beslut den 17 oktober 2016 (ÖÅ 1095–15) funnit att har ett löpande e-skuldebrev skall ges in i original och kan så inte ske kan verkställighet inte beviljas.

Hovrättens beslut är nu överklagat till Högsta domstolen.

FEL ATT BÖRJA UTMÄTA INNAN UPPHÄVT SKULDSANERINGSBESLUT FÅTT LAGA KRAFT

Högsta domstolen (HD) har den 26 oktober 2016 (ÖÅ 2510–15) beslutat att det var fel av Kronofogdemyndigheten att besluta om utmätning i en gäldenärs ersättning från Försäkringskassan, utan att invänta att beslutet om att upphäva gäldenärens skuldsanering hade fått laga kraft.

Kronofogdemyndigheten hade den 29 april 2010 beslutat om skuldsanering för A. Sedan flera borgenärer hade ansökt om omprövning beslutade Kronofogdemyndigheten den 3 april 2014 att upphäva beslutet om skuldsanering. A överklagade beslutet. Tingsrätten avslog överklagandet och hovrätten meddelade inte prövningstillstånd. Högsta domstolen beslutade den 19 januari 2015 att inte meddela prövningstillstånd.

Den 16 september 2014, dvs. innan beslutet att upphäva skuldsaneringen hade fått laga kraft, beslutade Kronofogdemyndigheten om utmätning i A:s ersättning från Försäkringskassan. Utmätningen avsåg dels skulder till staten för underhållsstöd och studiemedelsavgift, dels en skuld till en enskild borgenär. Med undantag för studiemedelsavgiften omfattades skulderna av skuldsaneringen. Utmätningen skedde på grund av de ursprungliga exekutionstitlarna.

A överklagade utmätningsbeslutet och anförde att det förelåg hinder mot utmätning då beslutet att upphäva skuldsaneringen ännu inte hade fått laga kraft. Vidare gjorde A gällande att han hade kostnader för tandvård som borde medföra att det inte fanns något överskott att utmäta. Tingsrätten avslog hans överklagande. Efter överklagande beslutade Hovrätten att upphäva utmätningsbeslutet. Enligt hovrätten förelåg det vid utmätningstillfället hinder mot verkställighet beträffande skulden till staten avseende underhållsstöd och skulden i enskilt mål, eftersom beslutet att upphäva skuldsaneringen inte hade fått laga kraft. Beträffande utmätningen i övrigt ansåg hovrätten att A skulle förbehållas ytterligare belopp avseende tandvårdskostnad och att det därför saknades utrymme för utmätning. Skatteverket överklagade hovrättens beslut.

Huvudfrågan som HD har haft att ta ställning till är om ett beslut att upphäva en skuldsanering måste få laga kraft innan en borgenär, som har en fordran som har omfattats av skuldsaneringsbeslutet, kan få utmätning enligt den ursprungliga exekutionstiteln.

HD anför att för att utmätning för de ursprungliga skulderna ska kunna ske trots att beslutet om upphävande av skuldsaneringen inte har fått laga kraft krävs att rättsverkningarna av ett sådant beslut genast inträder. I skuldsaneringslagen saknas bestämmelser som anger när ett beslut om

upphävande blir gällande. HD anförde vidare att frågan inte har berörts i förarbetena till den äldre skuldsaneringslagen (1994:334) eller till den då gällande skuldsaneringslagen (prop. 1993/94:123 och prop. 2005/06:124). HD antecknade också att inte heller i de nya skuldsaneringslagarna som skulle träda ikraft den 1 november 2016 – och som nu är ikraft – eller i förarbetena till dem hade frågan berörts.

HD anförde sedan att omprövningsärenden handläggs enligt 24 § skuldsaneringslagen av Kronofogdemyndigheten som första instans. Förvaltningslagen (1986:223) gäller vid myndighetens handläggning av ärenden enligt skuldsaneringslagen men i förvaltningslagen finns det inte någon reglering om när beslut i allmänhet blir gällande. HD pekade på att rättsläget inte anses helt klart i de fall det saknas uttryckliga bestämmelser i specialförfattningar och att det i doktrin finns olika uppfattningar. HD uttalade sedan att ett beslut om upphävande av en skuldsanering får rättsverkningar av betungande slag för gäldenären genom att de tidigare exekutionstitlarna åter blir gällande. För att dessa rättsverkningar ska inträda innan upphävandebeslutet har prövats slutligt måste det krävas att det framgår av lagen. När det gäller beslutet om skuldsanering fanns det en uttrycklig bestämmelse om omedelbar verkställighet i 37 § skuldsaneringslagen. Någon motsvarande bestämmelse fanns inte för upphävandebeslut. Särskilt mot denna bakgrund ansåg HD att det inte kunde anses att det fanns lagligt stöd för bedömningen att beslut om upphävande gäller omedelbart.

Vi vill uppmana Er alla att informera InraTi om eventuella aktiviteter, händelser och nyheter som kan publiceras under notiser.

Releasefest på Sällskapet 11 oktober 2016

Till vår stora glädje var det en stark uppslutning för firandet av tidskriftens premiär. För såväl er som var där som för er som inte kunde komma så presenteras nedan ett urval av bilder som togs under kvällen.

